

11. Az új tudományos eredmények összefoglalása, a munka értékelése tartalmi és módszertani szempontból, esetleges különvélemények, a bírálóbizottság állásfoglalása a nyilvános vitában vitatott kérdésekről:

A Bírálóbizottság megállapította, hogy:

A kritikus infrastruktúra védelem nemzetközi viszonylatban is egy még kidolgozás alatt lévő terület, a kritikus infrastruktúrával kapcsolatos lakosságfelkészítés fontos feladat, ami még további fejlesztésre szorul. A téma tudományos igényű feldolgozása hazai vonatkozásban még nem teljeskörűen történt meg, így a kérdés elemzése hazai és nemzetközi viszonylatban is új kutatási irány jelent.

A kritikus infrastruktúra védelemmel kapcsolatban a lakosságfelkészítési igények meghatározása és módszertanának kidolgozása hozzájárul a terület fejlődéséhez, alapot nyújt a lakosság biztonságtudatra neveléséhez, a szociális felelősségérzet kialakításához és a veszélyhelyzetben követendő megfelelő viselkedési szabályok elsajátíttatásához. Mindezek *időszerűvé teszik* a jelölt témaválasztását.

A választott téma összhangban van az NKE és a Katonai Műszaki Doktori Iskola kutatási területeivel és célkitűzéseivel.

A jelölt az értekezésében a lakosságfelkészítés tükrében elemzi a kritikus infrastruktúra védelem jelenlegi helyzetét, és vizsgálja a továbbfejlesztés lehetőségeit. Ennek keretében végrehajtja a kritikus infrastruktúra védelem értelmezését, csoportosítását, beazonosítja az infrastruktúrák működését befolyásoló veszélyeztető hatásokat, számba veszi az esetleges kritikus infrastruktúra-kiesés lakosságra gyakorolt hatásait.

Elemzései során *rámutat arra*, hogy a vonatkozó jogszabályok nem térnek ki az alapvető KI működési zavarai esetén tanúsítandó magatartási szabályokra, a lakosság szükséges és elégséges információval történő ellátásának módjára, felelősségére. Ezen túlmenően az állam által végrehajtandó ezirányú feladatokat nem teljes körűen rögzítik.

A jelölt jól összefogott és időrendbe állított leírást ad a hazai KI védelem eddigi eredményeiről, fejlődéséről, valamint további teendőkről.

A lakosság felkészítése és tájékoztatása szempontjából elemezte az *információ* definíciós környezetét, az információáramlás sajátosságait, az információhoz való jogot és az

információs társadalom jellemzőit, ezeket azonban gyakorlati példákkal nem mindenütt támasztotta alá.

A dolgozat egyik legkidolgozottabb és egyben legértékesebb része a kritikus infrastruktúrákkal kapcsolatos, és azok sérülése esetén szükséges lakosságfelkészítés és tájékoztatás módszerének kidolgozása, rámutatva komplexitás szükségességére. Követelményeket és prioritásokat fogalmazott meg annak végrehajtására.

Az értekezés kohéziójáról és konzisztenciájáról elmondható, hogy célkitűzései előkutatásokon alapulnak, jól épülnek a lakosságfelkészítéssel kapcsolatos korábbi kutatások eredményeire és annak a katasztrófavédelemlél alkalmazott gyakorlatára. A tudományos probléma megfogalmazása lehetne absztraktabb, de a hipotézisei jól megfogalmazottak, a kutatások, elemzések a hipotézisek igazolását jól szolgálják.

Az alkalmazott módszerek összhangban vannak a célkitűzésekkel, a következtetések megalapozottak, valós kutatásra épülnek. Jól alkalmazta mind a deduktív, mind az induktív következtetési módszereket, valamint az analógia lehetőségeit. Emelte volna az értekezés értékét, ha a lakosság felkészítését és tájékoztatását célzó módszertani részben foglaltak kiegészülnek néhány további – akár külföldi – korszerű módszerrel és az azokhoz szükséges eszközökre is javaslatot tesz a jelölt. A fejezetek aránya és azok tartalma a címben megfogalmazottaknak megfelelő. Az értekezés egyes részei logikusan épülnek egymásra, összefüggéseik jól érzékelhetőek, útmutatásai megvalósíthatóak. A lakosságfelkészítés kérdésében azonban kifejezettebb kritika is indokolt lett volna.

A kutatás történeti részeinek *összefoglalása pontos*, korrekt leírás, melynek átfogó elemzése azonban nem mindenütt teljes.

A feldolgozott irodalom mennyisége és minősége megfelel az értekezéssel szembeni elvárásoknak, melynek ismeretanyagát jól ötvözte a jelölt egyéb kutatási módszereinek eredményeivel és szakmai gyakorlatában szerzett tapasztalatával. Néhány stilisztikai hibától és apró elütéstől eltekintve a jelölt magas színvonalon, igényesen, jól áttekinthetően állította össze az értekezés anyagát, melyet jó minőségű ábrákkal, grafikonokkal és egyéb mellékletekkel tett szemléletesebbé.

Összességében megállapítható, hogy a bizottság az értekezést a jelölt értékes és önálló alkotó munkájának tartja. A téma aktuális, melynek kutatásához a jelölt megfelelő hipotéziseket és

célkitűzéseket állított fel, és azokat adekvát módszerekkel dolgozta fel. A következtetések tervszerű, önálló kutatómunkán alapulnak.

A jelölt a nyilvános védésen is **bizonyította felkészültségét, jártasságát, és az önálló kutatómunkára való alkalmasságát** a Katonai műszaki tudományokban.

A bíráló bizottság a jelölt új tudományos eredményeinek ismerte el a következőket:

1. Magyarország hivatalos katasztrófa-kockázatértékelése és az infrastruktúrák általános veszélyeztetető tényezői alapján besorolta a hazai kritikus infrastruktúrák veszélyeztetettségét, amelyet általa alkotott nyolc faktor szerint csoportosította. A következmények lakossági értelmezését és megértését elősegítendő, négy szintet határozott meg a hatás mértékének kifejezésére.

2. A jogszabályi környezet elemzésével és a veszélyeztető tényezők értékelésével bizonyította, hogy a kritikus infrastruktúrák védelme kapcsán feladatként fog jelentkezni a lakosság felkészítése és tájékoztatása. Ennek alapján kidolgozott egy, a jövőben kialakítandó lakosságfelkészítési módszertant, amelynek pilléreit, követelményeit, célkitűzéseit, tartalmi elemeit és eszközeit a kritikus infrastruktúra védelem sajátos jellegének figyelembe vételével határozta meg.

A fentiek alapján a Bírálóbizottság javasolja a NKE Doktori Tanácsának, hogy ***Bonnyai Tünde tűzoltó főhadnagy*** részére a PhD tudományos fokozatot Katonai Műszaki Tudományok tudományágban ítélje oda.

Az elnök megadja a szót a jelöltnek a reflexióra.

A jelölt köszönetet nyilvánít mindazoknak, akik hozzájárultak a munkájához és megköszöni a bizottság és a jelenlévők munkáját.